

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ทักษะคิดต่อการบริจาคโลหิตและพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติ พฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่บริจาคโลหิตได้และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการบริจาคโลหิต ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในส่วนภูมิภาค โดยสุ่มเลือกจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของภาคบริการโลหิตแห่งชาติ ภาคละ 1 จังหวัด ได้แก่จังหวัด ชลบุรี นครราชสีมา นครศรีธรรมราช และเชียงใหม่ และผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่สุ่มได้เลือกได้โดยวิธี Stratified Random Sampling และ Simple Random Sampling ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2,389 คน และกลุ่มตัวอย่างตอบกลับแบบสอบถาม จำนวน 1,965 คน คิดเป็นร้อยละ 82.3 ใช้เวลา ในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2544 – กุมภาพันธ์ 2545 โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ส่วนที่ 1 การตอบกลับของข้อมูล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 3 ทักษะคิดต่อการบริจาคโลหิต และพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต

ส่วนที่ 4 ประสพการณ์การบริจาคโลหิตและอัตราการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

- นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เคยบริจาคโลหิต
- นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่เคยบริจาคโลหิต

ส่วนที่ 5 ความแตกต่างพฤติกรรมเสี่ยงและปัจจัยส่วนบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต

ส่วนที่ 6 แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1 การตอบกลับของข้อมูล

จากการส่งแบบสอบถามเรื่องทัศนคติต่อการบริการโลหิตและพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับการบริการโลหิต จำแนกจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของภาคบริการโลหิต จำนวนทั้งสิ้น 2,389 ชุด ได้รับการตอบกลับ จำนวน 1,965 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82.25 แยกเป็นสังกัดกรมสามัญศึกษาของกรมมัธยมศึกษา (ภาครัฐบาล) จำนวน 1,313 ชุด ได้รับการตอบกลับ จำนวน 1,016 ชุด คิดเป็นร้อยละการตอบกลับ 77.4 และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (ภาคเอกชน) จำนวน 1,076 ชุด ได้รับการตอบกลับ จำนวน 949 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.2 จำแนกตามจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของภาคบริการโลหิตแห่งชาติ พบว่า จังหวัดชลบุรีจำนวน 500 ชุด ได้รับการตอบกลับ จำนวน 450 ชุด คิดเป็นร้อยละการตอบกลับ 90.0, จังหวัดนครราชสีมาจำนวน 628 ชุด ได้รับการตอบกลับ จำนวน 409 ชุด คิดเป็นร้อยละการตอบกลับ 65.1, จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 595 ชุด ได้รับการตอบกลับ จำนวน 503 ชุด คิดเป็นร้อยละการตอบกลับ 84.5 และจังหวัดนครศรีธรรมราชจำนวน 666 ชุด ได้รับการตอบกลับ จำนวน 603 ชุด คิดเป็นร้อยละการตอบกลับ 90.5 (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของการตอบกลับแบบสอบถาม จำแนกตามจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของภาคบริการโลหิตและการสังกัดของสถาบันการศึกษา

จังหวัด / สังกัดสถาบัน	ส่ง (จำนวน)	ตอบกลับ (จำนวน)	อัตราตอบกลับ (ร้อยละ)
จังหวัดที่เป็นที่ตั้งของภาคบริการโลหิต			
ชลบุรี	500	450	90.0
นครราชสีมา	628	409	65.1
เชียงใหม่	595	503	84.5
นครศรีธรรมราช	666	603	90.5
รวม	2,389	1,965	82.3
สังกัดสถาบัน			
สังกัดกรมสามัญศึกษา(ภาครัฐ)	1,313	1,016	77.4
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	1,076	949	88.2
รวม	2,389	1,965	82.3

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ตอบแบบสอบถาม เป็นได้ดังนี้

- เพศ จากการศึกษาพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย ร้อยละ 37.9 และเพศหญิงร้อยละ 62.1 โดยเป็นสัดส่วน ชาย :หญิง เท่ากับ 1 : 1.6

- อายุ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กว่าครึ่งหนึ่งมีอายุมากกว่า 17 ปีร้อยละ 53.8 รองลงมา มีอายุ 16 ปีร้อยละ 33.7 และอายุน้อยกว่า 15 ปีร้อยละ 12.5 กลุ่มตัวอย่าง มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 16.6 ปี

- ระดับชั้นที่ศึกษา นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามจะเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยพบว่า กำลังศึกษาอยู่มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 739 คนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.6 รองลงมาได้แก่มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 641 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 585 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8

- เกรดเฉลี่ย นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับผลการเรียนอยู่ในระดับเกรดเฉลี่ย 2.00-3.00 มีจำนวน 992 คน ร้อยละ 55.5 และระดับเกรดเฉลี่ย 3.01-4.00 มีจำนวน 554 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และ ในระดับเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 มีจำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1

- น้ำหนัก นักเรียนส่วนใหญ่มีน้ำหนัก 45-55 กิโลกรัมร้อยละ 54.3 และนักเรียนที่มีน้ำหนักต่ำกว่า 45 กิโลกรัมร้อยละ 15.1 โดยน้ำหนักเฉลี่ย เท่ากับ 53.1 กิโลกรัม

- ค่าใช้จ่าย นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อเดือนน้อยกว่า 1,500 บาท ร้อยละ 42.3 และค่าใช้จ่าย 1,500-2,500 บาทต่อเดือน ร้อยละ 41.1 นอกนั้น ได้รับค่าใช้จ่ายมากกว่า 2,500 บาทต่อเดือน

- ที่พักอาศัย นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะพักอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา ร้อยละ 63.9, บิดาหรือมารดา ร้อยละ 11, อยู่กับญาติ ร้อยละ 10.1, หอพักหรือบ้านเช่า ร้อยละ 8.7, อยู่หอพักในโรงเรียน ร้อยละ 4.4 และอื่นๆ(บ้านพักของมูลนิธิต่างๆ, วัด) ร้อยละ 1.9

- โรคประจำตัว พบว่านักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัวใดๆ มีถึงร้อยละ 85.3 ที่เหลือ ร้อยละ 14.7 พบว่ามีโรคประจำตัว โรคที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ โรคภูมิแพ้ ปวดศีรษะ/ไมเกรน โรคกระเพาะอาหาร/ลำไส้อักเสบ เป็นต้น

- โรคมาลาเรีย / ไวรัสตับอักเสบบี / ไวรัสตับอักเสบซี / การรับโลหิต พบว่านักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามเคยเป็นมาลาเรีย 23 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 ไวรัสตับอักเสบบี จำนวน 20 คนคิดเป็น ร้อยละ 1.0 และเคยเป็นไวรัสตับอักเสบซี 30 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 และพบว่านักเรียนเคยฉีดวัคซีน ไวรัสตับอักเสบบีแล้ว ร้อยละ 44.3 นักเรียนที่ไม่ทราบว่าตนเองเคยฉีดวัคซีนหรือไม่ร้อยละ 30.2 นอกการนี้ยังพบว่านักเรียนเคยได้รับโลหิตหรือผลิตภัณฑ์ร้อยละ 2.2

- การเป็นคณะกรรมการ/สมาชิกชมรมกิจกรรมในโรงเรียน พบว่านักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคณะกรรมการกิจกรรมและเป็นสมาชิกชมรมต่างๆในโรงเรียนร้อยละ 41.1

- การจัดกิจกรรมการบริจาคโลหิตในภายในโรงเรียน/การมีส่วนร่วม พบว่าในระยะ 1 ปีนั้น มีการจัดกิจกรรมการบริจาคโลหิตภายในโรงเรียนร้อยละ 61.1 และนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตร้อยละ 30.6

- ความต้องการให้มีการจัดบริจาคโลหิตภายในโรงเรียน พบว่านักเรียนมีความต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการบริจาคโลหิตภายในโรงเรียนค่อนข้างสูงร้อยละ 78.1 และส่วนใหญ่มีความต้องการให้จัดปีละ 2 ครั้ง ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ (n=1,965)		
ชาย	745	37.9
หญิง	1,220	62.1
อายุ (n=1,965)		
น้อยกว่า 15 ปี	246	12.5
16 ปี	663	33.7
มากกว่าหรือเท่ากับ 17 ปี	1,056	53.8
Min= 14 Max= 23 Mean= 16.6 SD = 0.95		
ระดับชั้นที่ศึกษา (n=1,965)		
ม. 4	641	32.6
ม. 5	739	37.6
ม. 6	585	29.8
เกรดเฉลี่ย(n=1,881)		
น้อยกว่า 2.00	255	14.1
2.00-3.00	992	55.1
3.01-4.00	554	30.8
Min= 0.79 Max= 4.00 Mean= 2.66 SD = 0.63		
น้ำหนัก(กิโลกรัม) (n=1,954)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 44 ก.ก.	296	15.1
45 - 55 ก.ก.	1,061	54.3
56 - 65 ก.ก.	401	20.6
มากกว่าหรือเท่ากับ 66 ก.ก.	196	10.0
Min= 35 Max=105 Mean=53.1 SD = 9.96		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ที่พักอาศัย(n=1,965)		
บิดาและมารดา	1,256	63.9
บิดาหรือมารดา	216	11.0
ญาติ / คนรู้จัก	199	10.1
หอพักหรือบ้านเช่านอกโรงเรียน	170	8.7
หอพักในโรงเรียน	87	4.4
อื่นๆ(บ้านพักของมูลนิธิต่างๆ, วัด)	37	1.9
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ/เดือน(บาท) (n=1,853)		
น้อยกว่า 1,500	783	42.3
1,500-2,500	762	41.1
มากกว่า 2,500	308	16.6
Min=300 Max= 10,000 Mean=1,693.2 SD = 956.8		
โรคประจำตัว(n= 1,693)		
ไม่มี	1,674	85.3
มี (เช่น ภูมิแพ้, ไมเกรน, ไมแอสทีเนียกราวิส ,โรคกระเพาะ, ไทรอยด์ และธาลัสซีเมีย เป็นต้น)	289	14.7
ใช้มาลาเรีย(n=1,965)		
ไม่เคยเป็น	1,861	94.7
เคยเป็น	23	1.2
ไม่ทราบ	81	4.1
พ.ศ.ที่เป็นใช้มาลาเรีย(n=23)		
ก่อนปี พ.ศ. 2540	13	56.5
พ.ศ. 2541 - พ.ศ.2544	3	13.0
ไม่ระบุพ.ศ.	7	30.5
รับโลหิตหรือผลิตภัณฑ์จากโลหิต(n=1,963)		
ไม่เคย	1,833	93.4
เคย	45	2.2
ไม่ทราบ	85	4.4

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
พ.ศ.ที่เคยรับโลหิตหรือผลิตภัณฑ์จากโลหิต(n=45)		
พ.ศ.2543-2544	10	22.2
ก่อน พ.ศ. 2542	31	68.9
ไม่ระบุ	4	8.9
ไวรัสตับอักเสบบี(n= 1,962)		
ไม่เคยเป็น	1,858	94.7
เคยเป็น	19	1.0
ไม่ทราบ	85	4.3
โรคไวรัสตับอักเสบบีซี(n= 1,693)		
ไม่เคยเป็น	1,606	81.8
เคยเป็น	26	1.3
ไม่ทราบ	331	16.9
ฉีดวัคซีนไวรัสตับอักเสบบี (n=1,692)		
ไม่เคยฉีด	500	25.5
เคยฉีด	869	44.3
ไม่ทราบ	593	30.2
การเป็นคณะกรรมการ/กิจกรรมในโรงเรียน(n = 1,965)		
ไม่เป็น	1,158	58.9
เป็น	807	41.1
การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับบริจาคโลหิตใน ร.ร. ในระยะเวลา 1ปี (n=18)(จำนวนโรงเรียน)		
ไม่จัด	7	38.9
จัด	11	61.1
นร. ไม่มีส่วนร่วม	1,175	69.4
นร. มีส่วนร่วม	517	30.6
ความต้องการจัดกิจกรรมบริจาคโลหิตในโรงเรียน(n = 1,960)		
ไม่ต้องการ	75	3.8
ต้องการ	1,532	78.1
ไม่มีความคิดเห็น	353	18.1

ส่วนที่ 3 ทศนคติต่อการบริจาคโลหิตและพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต

ทศนคติต่อการบริจาคโลหิต

ทศนคติต่อการบริจาคโลหิตมีทั้งหมด 13 ข้อแบ่งเป็นทศนคติเชิงบวก 10 ข้อคือข้อ 1,2,3,4,5,6,8,11,12 และข้อ13 และเชิงลบ 3 ข้อ ได้แก่ข้อ7,9 และข้อ10 โดยนักเรียนส่วนใหญ่มีทศนคติเชิงบวก เรียงตามอันดับ 3 อันดับแรกที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการบริจาคโลหิต พบว่า อันดับ1 คือข้อ1.การบริจาคโลหิตเป็นการให้ทานอย่างหนึ่งเพราะเป็นการช่วยเหลือชีวิตเพื่อนมนุษย์คิดเป็นร้อยละ 79.66 (คะแนนเฉลี่ย 4.77) อันดับ 2 คือข้อ3. การบริจาคโลหิตควรบริจาคด้วยความสมัครใจคิดเป็นร้อยละ 77.00 (คะแนนเฉลี่ย 4.74) และ อันดับ3 คือข้อ13.ควรมีโลหิตสำรองไว้ใช้ภายในประเทศยามฉุกเฉินคิดเป็นร้อยละ 74.35 (คะแนนเฉลี่ย 4.67)

ทศนคติเชิงลบ เรียงตามอันดับ 3 อันดับแรกที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการบริจาคโลหิต พบว่า อันดับ1คือข้อ10การบริจาคโลหิตทำให้ติดเชื้อเอดส์คิดเป็นร้อยละ8.7(คะแนนเฉลี่ย 3.78) อันดับ2คือข้อ7.การบริจาคโลหิตทำให้ร่างกายทรุดโทรม คิดเป็นร้อยละ3.7(คะแนนเฉลี่ย 3.28) อันดับ3 คือข้อ9 บริจาคโลหิตทุก 3 เดือน บ่อยเกินไปคิดเป็นร้อยละ 3.0(คะแนนเฉลี่ย 2.64)

(ตารางที่ 4.3)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของทัศนคติต่อการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ทัศนคติ	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ค่าเฉลี่ย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน คน
1. การบริจาคโลหิตเป็นการให้ทานอย่างหนึ่ง เพราะเป็นการช่วยเหลือชีวิตเพื่อนมนุษย์	4 (0.20)	3 (0.15)	28 (1.43)	364 (18.55)	1,563 (79.66)	4.77 1,962
2. การบริจาคโลหิตควรเป็นหน้าที่ที่พลเมือง พึงปฏิบัติ	6 (0.31)	45 (12.29)	386 (19.66)	900 (45.85)	626 (31.89)	4.07 1,963
3. การบริจาคโลหิตควรบริจาคด้วยความ สมัครใจ	3 (0.15)	0 (0.00)	43 (2.19)	405 (20.65)	1,510 (77.00)	4.74 1,961
4. ควรชักชวนญาติมิตรมาบริจาคโลหิต	6 (0.31)	24 (1.22)	373 (19.01)	908 (46.28)	651 (33.18)	4.11 1,962
5. กลัวเจ็บเพียงนิดอาจทำให้พลาดช่วยชีวิต ผู้อื่น	9 (0.41)	43 (2.19)	202 (10.31)	674 (34.41)	1,031 (52.6)	4.37 1,959
6. โลหิตควรได้จากการบริจาค ไม่ควรได้ จากการซื้อขาย	12 (0.61)	41 (2.09)	154 (7.85)	435 (22.14)	1,320 (67.28)	4.53 1,962
7. การบริจาคโลหิตทำให้ร่างกายทรุดโทรม	72 (3.67)	116 (5.92)	388 (19.80)	979 (49.95)	405 (20.66)	3.28 1,960
8. บุคคลที่มีพฤติกรรมสำส่อนทางเพศไม่ ควรบริจาคโลหิต	76 (3.91)	124 (6.31)	322 (16.40)	411 (22.5)	996 (50.80)	4.10 1,959
9. บริจาคโลหิตทุก3เดือน บ่อยเกินไป	58 (3.00)	215 (11.0)	749 (38.2)	645 (32.9)	293 (14.9)	2.64 1,959
10. การบริจาคโลหิตมีส่วนทำให้ติดเชื้อเอดส์	170 (8.7)	219 (11.2)	592 (30.1)	641 (32.8)	334 (17.1)	3.78 1,956
11. ควรมีโลหิตสำรองไว้ใช้ภายในประเทศ ยามฉุกเฉิน	6 (0.31)	20 (1.03)	88 (1.03)	386 (19.81)	1,449 (74.35)	4.67 1,949
12. บริจาคโลหิตเป็นประจำมีผลพลอยได้คือ ได้ตรวจเช็คสุขภาพร่างกายอยู่เสมอ	4 (0.20)	35 (1.78)	256 (13.05)	807 (13.0)	860 (43.83)	4.27 (1,962)
13. ควรมีการให้คำปรึกษาแก่ผู้บริจาคโลหิต ทั้งก่อนและหลังบริจาคโลหิต	0 (0)	5 (0.25)	80 (4.08)	542 (27.62)	1,335 (68.04)	4.63 1962

ทัศนคติต่อการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เคยบริจาคและ ไม่เคยบริจาคโลหิต

จากการตอบแบบสอบถามเรื่องทัศนคติต่อการบริจาคโลหิต ทั้ง 13 ข้อโดยจำแนก เป็นทัศนคติเชิงบวก 10 ข้อ ได้แก่ข้อ1,2,3,4,5,6,8,11,12และข้อ13 และเชิงลบ 3 ข้อ ได้แก่ข้อ7,9และข้อ10 โดยพิจารณาจากร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ให้คะแนนทัศนคติ ในระดับเห็นด้วยปานกลางถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง และไม่เห็นด้วยถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ระหว่างนักเรียนที่เคยบริจาคโลหิต และไม่เคยบริจาคโลหิต ดังนี้ (ตารางที่ 4.4)

ทัศนคติเชิงบวก พบว่า ร้อยละของนักเรียนที่เคยบริจาคโลหิต ที่ให้ระดับทัศนคติตั้งแต่เห็นด้วยปานกลางถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง 3 อันดับแรก ดังนี้ อันดับ1 ได้แก่ ข้อ3. การบริจาคโลหิตควรบริจาคด้วยความสมัครใจ ร้อยละ100 อันดับ2 มี 2 ข้อ คือข้อ1. การบริจาคโลหิตเป็นการให้ทานเพราะเป็นการช่วยเหลือชีวิตเพื่อนมนุษย์ และ ข้อ13.ควรมีการให้คำปรึกษาแก่ผู้บริจาคโลหิตทั้งก่อนและหลังบริจาคโลหิต ร้อยละ 99.6 และอันดับ3 ได้แก่ ข้อ4. ควรชักชวนญาติมิตรมาบริจาคโลหิต ร้อยละ 99.3

ในส่วนร้อยละของนักเรียนที่ไม่เคยบริจาคโลหิต ที่ให้ระดับทัศนคติตั้งแต่เห็นด้วยปานกลางถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง 3 อันดับแรก ดังนี้ อันดับ1 มี 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ3. การบริจาคโลหิตควรบริจาคด้วยความสมัครใจ และ ควรมีการให้คำปรึกษาแก่ผู้บริจาคโลหิตทั้งก่อนและหลังบริจาคโลหิต ร้อยละ99.8 อันดับ2 ได้แก่ ข้อ1. การบริจาคโลหิตเป็นการให้ทานเพราะเป็นการช่วยเหลือชีวิตเพื่อนมนุษย์ ร้อยละ99.6 และอันดับ3 ได้แก่ ข้อ 11. ควรมีโลหิตสำรองไว้ใช้ภายในประเทศยามฉุกเฉิน ร้อยละ 98.7

ทัศนคติเชิงลบ พบว่า ร้อยละของนักเรียนที่เคยบริจาคโลหิต ที่ให้ระดับทัศนคติตั้งแต่ไม่เห็นด้วยถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เรียงอันดับได้ ดังนี้ อันดับ1 ได้แก่ ข้อ7. การบริจาคโลหิตทำให้ร่างกายทรุดโทรม ร้อยละ79.5 อันดับ 2 ได้แก่ข้อ10. การบริจาคโลหิตมีส่วนทำให้ติดเชื้อเอดส์ ร้อยละ58.4 อันดับ 3 ได้แก่ข้อ 9. บริจาคโลหิตทุก3เดือน บ่อยเกินไป ร้อยละ 39.8

ในส่วนร้อยละของนักเรียนที่ไม่เคยบริจาคโลหิต ที่ให้ระดับทัศนคติตั้งแต่ไม่เห็นด้วยถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เรียงอันดับได้ ดังนี้ อันดับ1 ได้แก่ ข้อ7. การบริจาคโลหิตทำให้ร่างกายทรุดโทรม ร้อยละ 69.3 อันดับ 2 ได้แก่ข้อ10. การบริจาคโลหิตมีส่วนทำให้ติดเชื้อเอดส์ ร้อยละ44.7 อันดับ 3 ได้แก่ข้อ 9. บริจาคโลหิตทุก3เดือน บ่อยเกินไป ร้อยละ 13.5(ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 ร้อยละของทัศนคติต่อการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ให้ระดับ
ทัศนคติเห็นด้วยปานกลางถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง และ ไม่เห็นด้วยถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระหว่างนักเรียนที่เคยบริจาค และไม่เคยบริจาคโลหิต

ทัศนคติต่อการบริจาคโลหิต	เคยบริจาคโลหิต		ไม่เคยบริจาคโลหิต		จำนวน (ร้อยละ)
	เห็นด้วยปานกลาง - เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย - ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยปานกลาง - เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย - ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
1. การบริจาคโลหิตเป็นการให้ทานเพราะเป็นการช่วยเหลือชีวิตเพื่อนมนุษย์	99.6	0.4	96.6	0.4	1,962 (100)
2. การบริจาคโลหิตควรเป็นหน้าที่ที่พลเมืองพึงปฏิบัติ	97.4	2.6	97.4	2.6	1,963 (100)
3. การบริจาคโลหิตควรบริจาคด้วยความสมัครใจ	100	0	99.8	0.2	1,961 (100)
4. ควรชักชวนญาติมิตรมาบริจาคโลหิต	99.3	0.7	98.3	1.7	1,962 (100)
5. กลัวเจ็บเพียงนิดอาจทำให้พลาดช่วยชีวิตผู้อื่น	97.3	2.7	97.4	2.6	1,959 (100)
6. โโลหิตควรได้จากการบริจาค ไม่ควรได้จากการซื้อขาย	96.8	3.3	97.4	2.6	1,962 (100)
7. การบริจาคโลหิตทำให้ร่างกายทรุดโทรม	20.5	79.5	30.7	69.3	1,960 (100)
8. บุคคลที่มีพฤติกรรมสำส่อนทางเพศไม่ควรบริจาคโลหิต	83.8	16.2	90.6	9.4	1,959 (100)
9. บริจาคโลหิตทุก3เดือน บ่อยเกินไป	60.2	39.8	86.5	13.5	1,959 (100)
10. การบริจาคโลหิตมีส่วนทำให้ติดเชื้อเอดส์	41.6	58.4	55.3	44.7	1,957 (100)
11. ควรมีโลหิตสำรองไว้ใช้ภายในประเทศยามฉุกเฉิน	98.1	1.9	98.7	1.3	1,949 (100)
12. บริจาคโลหิตเป็นประจำมีผลพลอยได้คือได้ตรวจเช็คสุขภาพร่างกายอยู่เสมอ	98.1	1.9	98.0	2.0	1,962 (100)
13. ควรมีการให้คำปรึกษาแก่ผู้บริจาคโลหิตทั้งก่อนและหลังบริจาคโลหิต	99.6	0.4	99.8	0.2	1,962 (100)

การเปรียบเทียบความแตกต่างของการบริจาคโลหิตกับทัศนคติต่อการบริจาคโลหิตโดยรวมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการบริจาคโลหิตกับทัศนคติโดยรวมต่อการบริจาคโลหิต พบว่านักเรียนที่เคยบริจาคโลหิตและไม่เคยบริจาคโลหิตมีทัศนคติต่อการบริจาคโลหิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยกลุ่มนักเรียนที่เคยบริจาคโลหิตมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยบริจาคโลหิต (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อการบริจาคโลหิตและระดับนัยสำคัญทางสถิติ กับการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

การบริจาคโลหิต	จำนวน	คะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อการบริจาคโลหิต ^a	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	p-value
ไม่เคยบริจาค	1,694	4.219	0.335	0.001*
เคยบริจาค	271	4.273	0.327	

^a Mann-Whitney U test * มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

พฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต

จากการศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สรุปได้ดังนี้

การมีเพศสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเคยมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 4.8 โดยนักเรียนชายเคยมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 10.6 และนักเรียนหญิงร้อยละ 1.3 ส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 14 - 16 ปี ร้อยละ 65.2 รองลงมาคืออายุต่ำกว่า 13 ปี ร้อยละ 21.1 และอายุมากกว่า 17 ปี ร้อยละ 13.7 โดยในกลุ่มนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์นั้น ส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับต่างเพศร้อยละ 92.6 บุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยเป็นคู่อีก ร้อยละ 60.2 รองลงมาคือเพื่อนร้อยละ 33 บุคคลอาชีพพิเศษร้อยละ 6.8 ตามลำดับ และนักเรียนส่วนใหญ่ใช้ถุงยางอนามัยเป็นบางครั้งเวลามีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 38.6 ไม่ใช้ถุงยางอนามัยร้อยละ 33.0 และมีการใช้ทุกครั้งร้อยละ 28.4 นอกจากนี้พบว่านักเรียนเคยมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกันร้อยละ 20.0 บุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยส่วนใหญ่เป็นเพื่อนร้อยละ 68.4 คู่รักร้อยละ 31.6 และไม่มีการใช้ถุงยางอนามัย (กรณีเพศชายเพศชาย) ร้อยละ 42.1 ใช้เป็นบางครั้งร้อยละ 21.1 และใช้ทุกครั้งร้อยละ 36.8 (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมเสี่ยงด้านการมีเพศสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคโลหิต
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

พฤติกรรมเสี่ยงด้านการมีเพศสัมพันธ์	จำนวน	ร้อยละ
การมีเพศสัมพันธ์ (n = 1,963)		
ไม่เคย	1,870	95.2
เคย	95	4.8
ประสบการณ์เคยมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชาย (n=745)		
ไม่เคย	666	89.4
เคย	79	10.6
ประสบการณ์เคยมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิง (n=1,220)		
ไม่เคย	1204	98.7
เคย	16	1.3
การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ (n = 95)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 13 ปี	20	21.1
14 - 16 ปี	62	65.2
มากกว่าหรือเท่ากับ 17 ปี	13	13.7
Mean=14.9 Min=9 Max=19 SD=1.93		
การมีเพศสัมพันธ์กับต่างเพศ (n = 95)		
ไม่เคย	7	7.4
เคย	88	92.6
บุคคลต่างเพศที่มีเพศสัมพันธ์ (n = 88)		
คูรัก	53	60.2
เพื่อน	29	33.0
บุคคลอาชีพพิเศษ	6	6.8
ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับต่างเพศ (n = 88)		
ไม่ใช้	29	33.0
ใช้บางครั้ง	34	38.6
ใช้ทุกครั้ง	25	28.4

ตารางที่ 4.6(ต่อ) จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมเสี่ยงด้านการมีเพศสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับ
การบริโภคโลหิต

พฤติกรรมเสี่ยงด้านการมีเพศสัมพันธ์	จำนวน	ร้อยละ
การมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน(n = 95)		
ไม่เคย	76	80.0
เคย	19	20.0
บุคคลเพศเดียวกันที่มีเพศสัมพันธ์(n = 19)		
คู่อีก	6	31.6
เพื่อน	13	68.4
ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน(n = 19)		
ไม่ใช้	8	42.1
ใช้บางครั้ง	4	21.1
ใช้ทุกครั้ง	7	36.8

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การใช้สารเสพติด ผลการศึกษาด้านการใช้สารเสพติดพบว่า นักเรียนเคยสูบบุหรี่ร้อยละ 9.2 แยกเป็นสูบบุหรี่ทุกวันเป็นประจำร้อยละ 1.6 สูบบางโอกาสร้อยละ 3.4 และปัจจุบันเลิกสูบบุหรี่เด็ดขาดร้อยละ 4.2 การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ นักเรียนเคยดื่มร้อยละ 36.6 แยกเป็นดื่มเป็นประจำร้อยละ 1.1 ดื่บบางโอกาสร้อยละ 28.8 และปัจจุบันเลิกดื่มเด็ดขาดร้อยละ 6.7 การดมกาวและทินเนอร์พบว่า นักเรียนเคยดมกาวและทินเนอร์เพียงร้อยละ 0.9 และปัจจุบันยังคงมอยุ่ร้อยละ 0.3 การเสพยาบ้า พบว่าเคยเสพยาบ้าร้อยละ 1.8 และปัจจุบันยังเสพร้อยละ 0.5 วิธีการเสพคือ การสูดดมและการกินร้อยละ 52.8 และ 47.2 ตามลำดับ จะเห็นว่าใกล้เคียงกัน การเสพกัญชาพบว่านักเรียนเสพกัญชาร้อยละ 1.9 และปัจจุบันยังเสพร้อยละ 0.5 วิธีการเสพกัญชาที่ใช้กันมากที่สุดคือ การสูบร้อยละ 83.8 และวิธีการสูดดมร้อยละ 16.2 การเสพเฮโรอีนพบว่านักเรียนเคยเสพเฮโรอีนเพียงร้อยละ 0.3 และปัจจุบันยังเสพร้อยละ 0.2 วิธีการเสพคือ ฉีดโดยใช้เข็มร้อยละ 83.3 และการสูดดมร้อยละ 16.7 (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติดที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

พฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติด	จำนวน	ร้อยละ
สูบบุหรี่ (n=1,965)		
ไม่เคยสูบ	1,785	90.8
สูบบุหรี่เป็นประจำ	31	1.6
สูบบางโอกาส	67	3.4
ปัจจุบันเลิกสูบแล้ว	82	4.2
เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือไม่ (n=1,965)		
ไม่เคยดื่ม	1,246	63.4
ดื่มเป็นประจำ (ดื่มทุกสัปดาห์)	21	1.1
ดื่บบางโอกาส	565	28.8
ปัจจุบันเลิกดื่มแล้ว	133	6.7
ดมกาว/ทินเนอร์ (n=1,965)		
ไม่เคย	1,947	99.1
เคย	18	0.9
ปัจจุบันดมหรือไม่ (n=1,965)		
ไม่เคย/ปัจจุบันเลิกดมแล้ว	1,960	99.7
ยังคงดมอยู่	5	0.3

ตารางที่ 4.7(ต่อ) จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติดที่เกี่ยวข้องกับ
การบริโภคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

พฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติด	จำนวน	ร้อยละ
เสพยาบ้า(n=1,965)		
ไม่เคย	1,929	98.2
เคย	36	1.8
วิธีการเสพยาบ้า (n=36)		
กิน	17	47.2
สูดดม	19	52.8
ปัจจุบันเสพหรือไม่(n=1,965)		
ไม่เคย/ปัจจุบันเลิกเสพแล้ว	1,955	99.5
ยังคงเสพอยู่	10	0.5
เสพกัญชา(n=1,965)		
ไม่เคย	1,928	98.1
เคย	37	1.9
วิธีการเสพกัญชา(n=37)		
สูบ	31	83.8
สูดดม	6	16.2
ปัจจุบันเสพหรือไม่(n=1,965)		
ไม่เคย/ปัจจุบันเลิกเสพแล้ว	1,956	99.5
ยังคงเสพอยู่	9	0.5
เสพเฮโรอีน(n=1,965)		
ไม่เคย	1,959	99.7
เคย	6	0.3
วิธีการเสพเฮโรอีน (n=6)		
ฉีด	5	83.3
สูดดม	1	16.7
ปัจจุบันเสพหรือไม่(n=1,965)		
ไม่เคย/ปัจจุบันเลิกเสพแล้ว	1,961	99.8
ยังคงเสพอยู่	4	0.2

การใช้ของร่วมกับผู้อื่นและการเจาะ สัก ฝังเข็มตามร่างกาย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียน เคยใช้ของร่วมกับผู้อื่น ได้แก่ กรรไกรตัดเล็บมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ที่แคะหู มีดโกน แปรงสีฟัน และ เข็มฉีดยา เป็นร้อยละ 92.1, 38.2, 31.4, 20.6 และ 0.8 ตามลำดับ การเจาะหู จมูก คิ้ว พบร้อยละ 48.5 การสักโดยใช้เข็ม พบร้อยละ 3.3 และการฝังเข็มพบร้อยละ 1.2 (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้ของร่วมกับผู้อื่น และการใช้ของมีคม ที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคโลหิต

พฤติกรรมการใช้ของร่วมกับผู้อื่น และการเจาะ สัก ฝังเข็ม	จำนวน	ร้อยละ
แปรงสีฟัน(n = 1,942)		
ไม่เคย	1,541	79.4
เคย	401	20.6
กรรไกรตัดเล็บ/ตัดหนัง(n = 1,962)		
ไม่เคย	145	7.4
เคย	1,817	92.6
มีดโกน(n = 1,944)		
ไม่เคย	1,333	68.6
เคย	611	31.4
เข็มฉีดยา(n = 1,933)		
ไม่เคย	1,913	98.9
เคย	20	1.1
ที่แคะหู(n = 1,947)		
ไม่เคย	1,201	61.7
เคย	746	38.2
เจาะหู จมูก ลิ้น(n = 1,959)		
ไม่เคย	1,008	51.5
เคย	951	48.5
การสัก(n = 1,939)		
ไม่เคย	1,875	96.7
เคย	64	3.3
การฝังเข็ม(n = 1,933)		
ไม่เคย	1,911	98.9
เคย	22	1.1

การเที่ยวสถานเริงรมย์ ผลการศึกษาพบว่าในระยะ 3 เดือนที่ผ่านมานักเรียนเคยไปเที่ยวสถานเริงรมย์ร้อยละ 15.8 และสถานที่นักเรียนไปเที่ยว ได้แก่ คาราโอเกะมากที่สุด รองลงมาคือ ผับ ดิสโกเธค คอฟฟี่ชอป และอาบอบนวด คิดเป็นร้อยละ 52.9, 43.2, 41.6, 30.6 และ 8.1 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมเสี่ยงด้านการเที่ยวสถานเริงรมย์ที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคโลหิต

พฤติกรรมเสี่ยงด้านการเที่ยวสถานเริงรมย์	ร้อยละ	จำนวน
ในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา เที่ยวสถานเริงรมย์(n=1,965)		
ไม่เคย	1,655	84.2
เคย	310	15.8
สถานเริงรมย์ที่ไป(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
คาราโอเกะ	164	52.9
ผับ	134	43.2
ดิสโก้เธค	129	41.6
คอฟฟี่ชอป	95	30.6
อาบ อบ นวด	25	8.1

ส่วนที่ 4 อัตราการบริจาคโลหิตและประสบการณ์การบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

อัตราการบริจาคโลหิต

อัตราการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในส่วนภูมิภาคโดยภาพรวม มีอัตราการบริจาคโลหิตร้อยละ 13.8 และเมื่อแยกตามจังหวัด โดยจำแนกตามที่ตั้งของภาคบริการโลหิตแห่งชาติ พบว่าจังหวัดชลบุรีมีอัตราการบริจาคโลหิตร้อยละ 31.3 จังหวัดนครราชสีมามีอัตราการบริจาคโลหิตร้อยละ 21.8 จังหวัดเชียงใหม่มีอัตราการบริจาคโลหิตร้อยละ 4.0 และจังหวัดนครศรีธรรมราชมีอัตราการบริจาคโลหิตร้อยละ 3.3 (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

จังหวัดที่เป็นที่ตั้งของ ภาคบริการโลหิต	จำนวนนักเรียนบริจาค (คน)	อัตราบริจาค (ร้อยละ)
ชลบุรี(n=450)	141	31.3
นครราชสีมา(n=409)	89	21.8
เชียงใหม่(n=503)	24	4.0
นครศรีธรรมราช(n=603)	17	3.3
รวม(n=1,965)	271	13.8

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนส่วนมากทราบหมู่โลหิตของตนเองถึงร้อยละ 76.4 และหมู่โลหิตที่พบมากที่สุดคือ หมู่โอ พบเป็นร้อยละ 32.1 รองลงมา คือ หมู่บี พบได้ร้อยละ 22.2 หมู่ เอ ร้อยละ 17.1 และหมู่เอบี ร้อยละ 6.7 ตามลำดับ

การรับทราบข้อมูล/ข่าวสารเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต พบว่า มีนักเรียนจำนวนมากเคยรับทราบข้อมูล เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตร้อยละ 84.2 และชนิดของสื่อที่นักเรียนได้รับเป็นส่วนมากคือ โทรทัศน์ ร้อยละ 72.9 รองลงมาคือ เอกสาร/แผ่นพับร้อยละ 42.3, วิทยุร้อยละ 39.1, ป้ายโฆษณา ร้อยละ 25.2, โปสเตอร์ร้อยละ 24.3, หนังสือพิมพ์ร้อยละ 20.5, วารสาร/นิตยสารร้อยละ 14.1, อินเทอร์เน็ตร้อยละ 9.2 และไปรษณียบัตร ร้อยละ 1.5 ตามลำดับ ส่วนเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนต่อสื่อประชาสัมพันธ์ของศูนย์บริการโลหิต นักเรียนจำนวนร้อยละ 53.8 บอกว่าอยู่ในระดับที่ดี มีเพียงร้อยละ 4.2 ที่ควรปรับปรุง (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต	จำนวน	ร้อยละ
การทราบหมู่โลหิต(n=1,960)		
ไม่ทราบหมู่	426	21.7
ทราบ	1,534	78.3
หมู่โลหิตที่ทราบ(n=1,534)		
หมู่ A	335	17.1
หมู่ B	436	22.2
หมู่ O	631	32.1
หมู่ AB	132	6.7
การรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต(n=1,960)		
เคยทราบ	1,651	84.2
ไม่เคยทราบ	309	15.8
ชนิดของสื่อที่รับทราบ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (n=1,651)		
โทรทัศน์	1,203	72.9
เอกสาร/แผ่นพับ	825	42.3
วิทยุ	764	39.1
ป้ายโฆษณา	491	25.2
โปสเตอร์	474	24.3
หนังสือพิมพ์	400	20.5
วารสาร/นิตยสาร	275	14.1
อินเทอร์เน็ต	179	9.2
ไปรษณียบัตร	30	1.5
ความคิดเห็นต่อสื่อประชาสัมพันธ์ของศูนย์บริการโลหิต(n=1,651)		
พอใช้	572	34.6
ดี	888	53.8
ดีมาก	122	7.4
ควรปรับปรุง	69	4.2

ประสบการณ์การบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เคยบริจาคโลหิต

ประสบการณ์การบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เคยบริจาคโลหิตพบว่า มีนักเรียนที่เคยบริจาคโลหิตมาแล้วร้อยละ 13.8 โดยนักเรียนบริจาคโลหิตเป็นครั้งแรกอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 17 ปี ร้อยละ 83 และอายุต่ำกว่า 17 ปี ร้อยละ 17 เหตุผลที่บริจาคโลหิตเป็นครั้งแรกคือ ได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ร้อยละ 96.7 บริจาคให้ญาติร้อยละ 3.3 และส่วนใหญ่บริจาคโลหิตมาแล้วทั้งหมด 1-2 ครั้ง ร้อยละ 80.4, ในระยะ 1 ปีที่ผ่านมา นักเรียนบริจาคโลหิต 1 ครั้ง ร้อยละ 66.1, บริจาค 2 ครั้ง ร้อยละ 24 และบริจาค 3 ครั้ง ร้อยละ 3.6

อาการที่เกิดภายหลังบริจาคโลหิต พบว่านักเรียนหลังจากที่นักเรียนบริจาคโลหิตแล้วไม่มีอาการผิดปกติใดๆมากกว่าครึ่ง คือร้อยละ 67.8 ส่วนอาการที่พบมากที่สุดคือ เจ็บบริเวณเข็มแทงร้อยละ 14.8 รองลงมาคือ อ่อนเพลีย/ใจสั่น ร้อยละ 9.3 และหน้ามืด เป็นลมร้อยละ 5.2 อย่างไรก็ตาม ร้อยละ 92.2 ของนักเรียนที่เคยบริจาคโลหิตบอกว่าไม่กลัวที่จะบริจาคในครั้งต่อไป

สถานที่ ที่นักเรียนไปบริจาคโลหิตมากที่สุดคือ หน่วยเคลื่อนที่ที่มารับบริจาคภายในโรงเรียน ร้อยละ 71.5 รองลงมาคือ สถานีกาชาด และโรงพยาบาล ร้อยละ 13.7 และ 11.8 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า หน่วยเคลื่อนที่ที่มารับบริจาคในโรงเรียน เป็นแหล่งที่นักเรียนสะดวกที่สุดที่จะมาบริจาคโลหิตคือ ร้อยละ 76.3 และบุคคลที่นักเรียนชักชวนให้มาร่วมบริจาคโลหิตด้วยมากที่สุดคือ เพื่อน ร้อยละ 86 การส่งจดหมายบอกเตือน พบว่านักเรียนที่เคยบริจาคโลหิตมากกว่าครึ่งต้องการให้มีการส่งจดหมายบอกเตือนเมื่อถึงเวลาที่สามารถบริจาคโลหิตได้ คือ ร้อยละ 60.2 ที่เหลือคือไม่ต้องการ

การบริจาคโลหิตในอนาคต พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ที่เคยบริจาคโลหิตมีความตั้งใจที่จะบริจาคโลหิตเป็นบางครั้ง ร้อยละ 48.7 บริจาคเป็นประจำ ร้อยละ 37.6 ไม่แน่ใจที่จะบริจาค ร้อยละ 12.5 และมีนักเรียนที่จะไม่บริจาคอีกต่อไป ร้อยละ 1.2 ซึ่งในกลุ่มนักเรียนที่มีความตั้งใจที่จะบริจาคโลหิตเป็นประจำ ส่วนใหญ่มีความตั้งใจที่จะบริจาค 2 ครั้ง/ปี ร้อยละ 37.3 รองลงมาบริจาค 4 ครั้ง/ปี ร้อยละ 32.3, บริจาค 3 ครั้ง/ปี ร้อยละ 24.5 และบริจาค 1 ครั้ง/ปี ร้อยละ 5.9 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยม
ศึกษาตอนปลายที่เคยบริจาคโลหิต

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต	จำนวน	ร้อยละ
การบริจาคโลหิต(n=1965)		
เคยบริจาค	271	13.8
ไม่เคยบริจาค	1,694	86.2
บริจาคโลหิตครั้งแรกเมื่ออายุ(n=271)		
น้อยกว่า 15 ปี	6	2.2
15 – 16 ปี	40	14.8
มากกว่าหรือเท่ากับ 17 ปี	225	83.0
Min= 13 Max=19 Mean= 16.95 SD = 0.9		
เหตุผลที่บริจาคโลหิตครั้งแรก (n=271)		
เพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์	262	96.7
บริจาคให้ญาติ	9	3.3
จำนวนครั้งที่บริจาคในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา(n=271)		
1 ครั้ง	179	60.1
2 ครั้ง	65	24.0
3 ครั้ง	10	3.6
ไม่ได้บริจาค	17	6.3
พ.ศ.ที่บริจาคครั้งสุดท้าย(n=271)		
พ.ศ.2537-2539	3	1.1
พ.ศ.2542	5	1.8
พ.ศ.2543	11	4.1
พ.ศ.2544	235	86.7
ไม่ระบุ	17	6.3
จำนวนครั้งที่เคยบริจาคทั้งหมด(n=271)		
1 – 2 ครั้ง	218	80.4
3 – 4 ครั้ง	39	14.4
5 – 9 ครั้ง	9	3.4
ไม่ระบุ	5	1.8
Min= 1 Max= 9 Mean= 1.73 SD = 1.36		

ตารางที่ 4.12 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เคยบริจาคโลหิต

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต	จำนวน	ร้อยละ
อาการที่เกิดภายหลังบริจาคโลหิต(n=271) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มีอาการผิดปกติ	184	67.8
เจ็บบริเวณเข็มแทง	40	14.8
อ่อนเพลีย ใจสั่น	25	9.3
หน้ามืดเป็นลม	14	5.2
อื่นๆ(เช่น ปวดศีรษะ, เจ็บหน้าอก)	8	2.9
กลัวที่จะบริจาคครั้งต่อไปหรือไม่(n=271)		
ไม่กลัว	250	92.2
กลัว	21	7.8
สถานที่ไปบริจาคโลหิต(n=271)		
หน่วยเคลื่อนที่มารับบริจาคในโรงเรียน	194	71.5
โรงพยาบาล	32	11.8
สถานีกาชาดจังหวัด	37	13.7
อื่นๆ(เช่นห้างสรรพสินค้า, ค่ายทหาร ที่มีหน่วยมารับบริจาค)	8	2.9
สถานที่สะดวกที่จะไปบริจาคโลหิต(n=271)		
หน่วยเคลื่อนที่มารับบริจาคในโรงเรียน	207	76.3
โรงพยาบาล	40	14.8
สถานีกาชาดจังหวัด	24	8.9
บุคคลที่เคยชักชวนให้มาร่วมบริจาคโลหิต(n=271)		
ไม่เคยชวน	26	9.6
ชวนเพื่อน	233	86.0
ชวนญาติ	12	4.4
ความต้องการให้ส่งจดหมายเมื่อถึงเวลาบริจาค(n=268)		
ไม่ต้องการ	104	38.8
ต้องการ	164	60.2

ตารางที่ 4.12 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เคยบริจาคโลหิต

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต	จำนวน	ร้อยละ
บริจาคโลหิตในอนาคต(n=271)		
ไม่บริจาค	3	1.2
ไม่แน่ใจ	34	12.5
บริจาคบางครั้ง	132	48.7
บริจาคประจำ	102	37.6
จำนวนครั้งที่จะบริจาคเป็นประจำในอนาคต(ครั้ง/ปี) (n=102)		
1 ครั้ง/ปี	6	5.9
2 ครั้ง/ปี	38	37.3
3 ครั้ง/ปี	25	24.5
4 ครั้ง/ปี	33	32.3
Min= 1 Max= 4 Mean= 2.83 SD = 0.96 Mode= 2		

ข้อมูลนักเรียนที่ไม่เคยบริจาคโลหิต

จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,965 คนพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่เคยบริจาคโลหิต 1,694 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 86.2 โดยให้เหตุผลเรียงตามลำดับดังนี้ อายุไม่ถึงร้อยละ 43.7, ไม่มีเวลาไปบริจาคร้อยละ 31.8, กลัวเข็มกลัวเจ็บ ร้อยละ 30.4, พักผ่อนไม่เพียงพอร้อยละ 18.3, กลัวติดเชือร้อยละ 16.2, ไม่ทราบว่าจะไปบริจาคที่ใด ร้อยละ 15.4, น้ำหนักไม่ถึง ร้อยละ 15, กลัวเสียเลือดร้อยละ 8.5, คิดว่าเลือดของตนเองไม่ปลอดภัย ร้อยละ 5.1 และมีโรคประจำตัว ร้อยละ 4.4 และในอนาคตนักเรียนส่วนใหญ่มีความประสงค์ที่จะบริจาคโลหิตเป็นบางครั้งร้อยละ 45.9 ไม่แน่ใจที่จะบริจาคต่อไปร้อยละ 37.3 มีความตั้งใจที่จะบริจาคเป็นประจำร้อยละ 8.5 และไม่บริจาคร้อยละ 8.3 ซึ่งในกลุ่มนักเรียนที่จะบริจาคโลหิตเป็นประจำส่วนใหญ่มีความตั้งใจที่จะบริจาคโลหิต 2 ครั้ง/ปีร้อยละ 44.4 (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของเหตุผลที่ไม่บริจาคโลหิต และความตั้งใจบริจาคโลหิตในอนาคต
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่เคยบริจาคโลหิต

เหตุผล/ความตั้งใจบริจาคโลหิต	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลที่ไม่บริจาคโลหิต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
อายุไม่ถึง	835	43.7
ไม่มีเวลาไปบริจาค	626	31.8
กลัวเข็มกลัวเจ็บ	598	30.4
พักผ่อนไม่เพียงพอ	359	18.3
กลัวติดเชื้อโรค	319	16.2
ไม่ทราบว่าจะไปบริจาคที่ใด	302	15.4
น้ำหนักไม่ถึง เกณฑ์	302	15.4
กลัวเสียเลือด	167	8.5
คิดว่าเลือดของตนเองไม่ปลอดภัย และอื่นๆ	100	5.1
มีโรคประจำตัว	84	4.4
การบริจาคโลหิตในอนาคต(n=1,694)		
ไม่บริจาค	142	8.3
ไม่แน่ใจ	631	37.3
บริจาคบางครั้ง	778	45.9
บริจาคประจำ	143	8.5
จำนวนครั้งที่จะบริจาคเป็นประจำในอนาคต(ครั้ง/ปี) (n=143)		
1 ครั้ง/ปี	34	23.8
2 ครั้ง/ปี	63	44.1
3 ครั้ง/ปี	19	13.3
4 ครั้ง/ปี	17	11.9
ไม่ระบุจำนวน	10	6.9
Min= 1 Max= 4 Mean= 2.14 SD = 0.95 Mode= 2		

ส่วนที่ 5 การเปรียบเทียบการบริโภคโลหิตกับพฤติกรรมเสี่ยงและปัจจัยส่วนบุคคล

การเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงด้านต่างๆระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เคยบริโภคและไม่เคยบริโภคโลหิต

การเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เคยและไม่เคยบริโภคโลหิตโดยแบ่งพฤติกรรมเสี่ยงตามด้านต่างๆ พบว่า

การมีเพศสัมพันธ์ ในกลุ่มนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่านักเรียนที่เคยบริโภคโลหิตและนักเรียนที่ไม่เคยบริโภคโลหิตมีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับต่างเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยนักเรียนที่ไม่เคยบริโภคโลหิตและมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัยร้อยละ 44.3 ส่วนนักเรียนที่เคยบริโภคโลหิตและมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัยร้อยละ 7.4

นอกจากนี้พบว่านักเรียนที่เคยบริโภคโลหิตและนักเรียนที่ไม่เคยบริโภคโลหิตมีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน (กรณีชายกับชาย) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยนักเรียนที่ไม่เคยบริโภคโลหิตและมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัยหรือใช้เป็นบางครั้งร้อยละ 84.6 ส่วนนักเรียนที่เคยบริโภคโลหิตและมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัยหรือใช้เป็นบางครั้งร้อยละ 16.7 (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบพฤติกรรมบริโภคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านการมีเพศสัมพันธ์ และระดับนัยสำคัญทางสถิติ

พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์	การบริโภคโลหิต		χ^2	df	p-value
	เคยบริโภค	ไม่เคยบริโภค			
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)			
การใช้ถุงยางอนามัยกับต่างเพศ			15.29	2	<0.001*
ไม่ใช้ถุงยาง	2(7.4)	27(44.3)			
ใช้บางครั้ง	11(40.7)	23(37.7)			
ใช้ทุกครั้ง	14(51.9)	11(18.0)			
รวม(n=88)	27(100)	61(100)			
การใช้ถุงยางอนามัยกับเพศเดียวกัน (กรณีเพศชายกับเพศชาย)			8.14 ^b	1	0.010*
ไม่ใช้ถุงยาง/ใช้บางครั้ง	1(16.7)	11(84.6)			
ใช้ทุกครั้ง	5(83.3)	2(15.4)			
รวม(n=19)	6(100)	13(100)			

*มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

^bFisher's Exact Test

การใช้สารเสพติด

พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดดังนี้

- การสูบบุหรี่ นักเรียนที่เคยบริโภคโลหิตและนักเรียนที่ไม่เคยบริโภคโลหิตมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.05$) โดยพบว่านักเรียนที่เคยบริโภคโลหิตมีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำร้อยละ 1.5 กลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยบริโภคโลหิตแต่สูบบุหรี่เป็นประจำร้อยละ 1.6

- การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ นักเรียนที่เคยบริโภคโลหิตและนักเรียนที่ไม่เคยบริโภคโลหิตมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.05$) โดยพบว่า นักเรียนที่เคยบริโภคโลหิตมีอัตราการการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นประจำร้อยละ 0.7 กลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยบริโภคโลหิตและดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นประจำร้อยละ 1.1

- กาว/ทินเนอร์ นักเรียนที่เคยบริโภคโลหิตและนักเรียนที่ไม่เคยบริโภคโลหิตมีพฤติกรรมการดมกาวหรือทินเนอร์ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p > 0.05$) โดยพบว่านักเรียนที่เคยบริโภคโลหิตไม่มีประวัติการดมกาว/ทินเนอร์ ในขณะที่กลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยบริโภคโลหิตมีนักเรียนที่ดมกาว/ทินเนอร์มาตลอดร้อยละ 0.3

- ยาบ้า นักเรียนที่เคยบริโภคโลหิตและนักเรียนที่ไม่เคยบริโภคโลหิตมีพฤติกรรมการเสพยาบ้า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p > 0.05$) พบว่านักเรียนที่เคยบริโภคโลหิตไม่มีการเสพยาบ้าในขณะที่กลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยบริโภคโลหิตมีนักเรียนที่เสพยาบ้ามาตลอดปัจจุบันยังเสพยาอยู่ร้อยละ 0.6

- กล้วยชา นักเรียนที่เคยบริโภคโลหิตและนักเรียนที่ไม่เคยบริโภคโลหิต มีพฤติกรรมการเสพกล้วยชา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p > 0.05$) โดยพบว่า นักเรียนที่เคยบริโภคโลหิตมีการเสพกล้วยชาร้อยละ 0.7 กลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยบริโภคโลหิตและเสพกล้วยชามาตลอดปัจจุบันยังไม่เลิกร้อยละ 0.4

- เฮโรอีน นักเรียนที่เคยบริโภคโลหิตและนักเรียนที่ไม่เคยบริโภคโลหิตมีพฤติกรรมการเสพเฮโรอีน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p > 0.05$) โดยพบว่านักเรียนที่เคยบริโภคโลหิตไม่พบการเสพเฮโรอีน ส่วนกลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยบริโภคโลหิตมีนักเรียนที่เสพเฮโรอีนมาตลอดปัจจุบันยังไม่เลิก ร้อยละ 0.2 (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติด และระดับนัยสำคัญทางสถิติ

พฤติกรรมการใช้สารเสพติด	การบริจาคโลหิต		χ^2	df	p - value
	เคยบริจาค	ไม่เคยบริจาค			
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)			
สูบบุหรี่ ^a (n=1,965)			32.282	2	<0.001*
สูบเป็นประจำ	4(1.5)	27(1.6)			
สูบบางโอกาส	25(9.2)	42(2.5)			
ไม่เคยสูบ/ปัจจุบันเลิกแล้ว	242(89.3)	1625(95.9)			
รวม	271(100)	1,694(100)			
เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ^a (n=1,965)			33.598	2	<0.001*
ดื่มเป็นประจำ	2(0.7)	19(1.1)			
ดื่มบางโอกาส	118(43.5)	447(26.4)			
ไม่เคยดื่ม/ปัจจุบันเลิกแล้ว	151(55.7)	1,228(72.5)			
รวม	271(100)	1,694(100)			
ดมกาว/ทินเนอร์ ^b (n=1,965)			0.802	1	1.00
ดมเป็นประจำ	0(0.0)	5(0.3)			
ไม่เคยดม/ปัจจุบันเลิกแล้ว	271 (100)	1,689(99.7)			
รวม	271(100)	1,694(100)			
ยาบ้า ^b (n=1,965)			1.608	1	0.370
ยังคงเสพอยู่	0(0.0)	10(0.6)			
ไม่เคยเสพ/ปัจจุบันเลิกแล้ว	271(100)	1,684(99.4)			
รวม	271(100)	1,694(100)			
กัญชา ^b (n=1,965)			0.541	1	0.358
ยังคงเสพอยู่	2(0.7)	7(0.4)			
ไม่เคยเสพ/ปัจจุบันเลิกแล้ว	269(99.3)	1,687(99.6)			
รวม	271(100)	1,694(100)			
เฮโรอีน ^b (n=1,965)			0.641	1	1.000
ยังคงเสพอยู่	0(0.0)	4(0.2)			
ไม่เคยเสพ/ปัจจุบันเลิกแล้ว	271(100)	1,690(99.8)			
รวม	271(100)	1694(100)			

*มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p < 0.05$

^bFisher's Exact Test

การใช้ของใช้ร่วมกับผู้อื่นและของมีคม

พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมการใช้ของร่วมกันดังนี้

- แปรงสีฟัน พบว่านักเรียนที่เคยบริจาดโลหิตและนักเรียนที่ไม่เคยบริจาดโลหิตมีพฤติกรรมการใช้แปรงสีฟันร่วมกับผู้อื่น ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p>0.05$) โดยนักเรียนที่เคยบริจาดโลหิตมีพฤติกรรมการใช้แปรงสีฟันร่วมกับผู้อื่นร้อยละ22.0 กลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยบริจาดโลหิต และมีการใช้แปรงสีฟันร่วมกับผู้อื่น ร้อยละ20.4
- กรรไกรตัดเล็บ พบว่านักเรียนที่เคยบริจาดโลหิตและนักเรียนที่ไม่เคยบริจาดโลหิตมีพฤติกรรมการใช้กรรไกรตัดเล็บร่วมกับผู้อื่นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p>0.05$) โดย นักเรียนที่เคยบริจาดโลหิตมีการใช้กรรไกรตัดเล็บเท่ากันกับกลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยบริจาดโลหิตคือ ร้อยละ 7.4
- มีดโกน นักเรียนที่เคยบริจาดโลหิตและนักเรียนที่ไม่เคยบริจาดโลหิต มีพฤติกรรมการใช้มีดโกนร่วมกับผู้อื่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p<0.05$) โดยนักเรียนที่เคยบริจาดโลหิต มีการใช้มีดโกนร่วมกับผู้อื่นร้อยละ 41.0 ส่วนนักเรียนที่ไม่เคยบริจาดโลหิตมีการใช้มีดโกนร่วมกับผู้อื่นร้อยละ29.9
- เข็มฉีดยา นักเรียนที่เคยบริจาดโลหิตและนักเรียนที่ไม่เคยบริจาดโลหิตมีพฤติกรรมการใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่น ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p>0.05$) โดย นักเรียนที่เคยบริจาดโลหิตมีการใช้เข็มร่วมกับผู้อื่นร้อยละ1.9 ส่วนนักเรียนที่ไม่เคยบริจาดโลหิตและมีการใช้เข็มร่วมกับผู้อื่นร้อยละ 0.9
- ที่แคะหู นักเรียนที่เคยบริจาดโลหิตและนักเรียนที่ไม่เคยบริจาดโลหิตมีพฤติกรรมการใช้ที่ แคะหูร่วมกับผู้อื่นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p>0.05$) โดย นักเรียนที่เคยบริจาดโลหิตมีการใช้ที่แคะหูร่วมกับผู้อื่นเท่ากันกับกลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยบริจาดโลหิตคือร้อยละ 38.3
- การสักตามร่างกาย นักเรียนที่เคยบริจาดโลหิตและนักเรียนที่ไม่เคยบริจาดโลหิตมีพฤติกรรมการสักไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p>0.05$) โดย นักเรียนที่เคยบริจาดโลหิตมีการสักตามร่างกายร้อยละ4.5 กลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยบริจาดโลหิต และมีการสักตามร่างกาย ร้อยละ3.1
- การเคยฝ้งเข็ม พบว่านักเรียนที่เคยบริจาดโลหิตและนักเรียนที่ไม่เคยบริจาดโลหิตมีพฤติกรรมการฝ้งเข็ม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p>0.05$) โดย นักเรียนที่เคยบริจาดโลหิตมีการฝ้งเข็มร้อยละ0.8 ส่วนนักเรียนที่ไม่เคยบริจาดโลหิต มีการฝ้งเข็มร้อยละ1.1
- การเจาะหู จมูก ลิ่น ที่อื่นๆตามร่างกาย พบว่านักเรียนที่เคยบริจาดโลหิตและนักเรียนที่ไม่เคยบริจาดโลหิตมีพฤติกรรมการเจาะหู จมูก ลิ่น ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p>0.05$) โดย นักเรียนที่เคยบริจาดโลหิตมีการเจาะตามส่วนต่างๆ ของร่างกายร้อยละ44.6 กลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยบริจาดโลหิตคือร้อยละ49.2 (ตารางที่4.16)

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบการบริโภคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับพฤติกรรมเสี่ยงด้าน
ใช้ของร่วมกับผู้อื่นและการเจาะ สัก ผิงเข็ม และระดับนัยสำคัญทางสถิติ

พฤติกรรมเสี่ยงการใช้ของร่วมกับผู้ อื่นและการเจาะ สัก ผิงเข็ม	การบริโภคโลหิต		χ^2	df	p - value
	เคยบริโภค	ไม่เคยบริโภค			
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)			
แปรงสีฟัน(n=1,942)			0.354	1	0.552
เคย	59(22.0)	342(20.4)			
ไม่เคย	209(78.0)	1,332(79.6)			
รวม	268(100)	1,674(100)			
กรรไกรตัดเล็บ/ตัดหนัง(n=1,962)			0.00	1	0.994
เคย	20(7.4)	125(7.4)			
ไม่เคย	251(92.6)	1,566(92.6)			
รวม	271(100)	1,691(100)			
มีดโกน (n=1,944)			13.334	1	<0.001*
เคย	110(41.0)	501(29.9)			
ไม่เคย	158(59.0)	1,175(70.1)			
รวม	268(100)	1,676(100)			
เข็มฉีดยา ^b (n=1,933)			2.412	1	0.248
เคย	5(1.9)	15(0.9)			
ไม่เคย	261(98.1)	1,652(99.1)			
รวม	266(100)	1,667(100)			
ที่แคะหู (n=1,942)			0.00	1	0.993
เคย	103(38.3)	643(38.3)			
ไม่เคย	166(61.7)	1,035(61.7)			
รวม	269(100)	1,678(100)			
เจาะหู ลิ่น จมูก ฯลฯ (n=1,959)			1.933	1	0.164
เคย	120(44.6)	831(49.2)			
ไม่เคย	149(55.4)	859(50.8)			
รวม	269(100)	1,690(100)			

*มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.05$)

^bFisher's Exact Test

ตารางที่ 4.16(ต่อ) เปรียบเทียบการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้ของร่วมกับผู้อื่นและของมีคม และระดับนัยสำคัญทางสถิติ

พฤติกรรมเสี่ยงการใช้ของร่วมกับผู้อื่นและการเจาะ สัก ผิงเข็ม	การบริจาคโลหิต		χ^2	df	p - value
	เคยบริจาค	ไม่เคยบริจาค			
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)			
การสัก (n=1,939)			1.484	1	0.223
เคย	12(4.5)	52(3.1)			
ไม่เคย	252(95.5)	1623(96.9)			
รวม	264(100)	1,675(100)			
การผิงเข็ม ^b (n=1,942)			0.224	1	1.00
เคย	2(0.8)	18(1.1)			
ไม่เคย	261(99.2)	1,652(98.9)			
รวม	263(100)	1,670(100)			

^bFisher's Exact Test

การเที่ยวสถานเริงรมย์ นักเรียนที่เคยบริจาคโลหิตและนักเรียนที่ไม่เคยบริจาคโลหิตมีพฤติกรรมการเที่ยวสถานเริงรมย์ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p>0.05$) โดย นักเรียนที่เคยบริจาคโลหิตมีการเที่ยวสถานเริงรมย์ร้อยละ 17.0 ส่วนนักเรียนที่ไม่เคยบริจาคโลหิต เที่ยวสถานเริงรมย์ร้อยละ 15.6 (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านการเที่ยวสถานเริงรมย์ และระดับนัยสำคัญทางสถิติ

พฤติกรรมการเที่ยวสถานเริงรมย์	การบริจาคโลหิต		χ^2	df	p - value
	เคยบริจาค	ไม่เคยบริจาค			
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)			
การเที่ยวสถานเริงรมย์			0.34	1	0.565
เคย	46(17.0)	264(15.6)			
ไม่เคย	225(83.0)	1,430(84.4)			
รวม	271(100)	1,694(100)			

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่เคยบริจาค และเคยบริจาคโลหิต

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนที่เคยบริจาคโลหิต และไม่เคยบริจาคโลหิตมีดังนี้ (ตารางที่ 4.18)

- เพศ การบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.001$) ตามเพศ โดยพบว่า ส่วนมากนักเรียนที่บริจาคโลหิตจะเป็นเพศชายร้อยละ 20.4 และร้อยละ 9.8 เป็นเพศหญิง

- ระดับชั้นที่ศึกษา พบว่าการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.001$) ตามระดับชั้นที่ศึกษา พบว่า ส่วนมากนักเรียนที่บริจาคโลหิตกำลังศึกษาอยู่ชั้น ม.6 มีถึงร้อยละ 37.8 ม.5 ร้อยละ 5.5 และม. 4 ร้อยละ 1.4 ตามลำดับ

- อายุ พบว่าการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.001$) ตามอายุ โดยกลุ่มอายุ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 15 ปี มีการบริจาคโลหิตร้อยละ 1.2, กลุ่มอายุ 16 ปีมีการบริจาคโลหิตร้อยละ 1.8 และ กลุ่มอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 17 ปีมีการบริจาคโลหิตร้อยละ 24.2 ตามลำดับ

- น้ำหนัก พบว่าการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.001$) ตามน้ำหนัก พบว่า กลุ่มนักเรียนที่มีน้ำหนักมากจะมีอัตราการบริจาคโลหิตมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีอายุ

- การเป็นคณะกรรมการหรือสมาชิกชมรมต่างๆ พบว่าการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.001$) ตามการเป็นคณะกรรมการหรือสมาชิก พบว่านักเรียนที่เป็นคณะกรรมการหรือสมาชิกชมรมต่างๆ มีอัตราการบริจาคโลหิตร้อยละ 16.9 ส่วนกลุ่มที่ไม่เป็นคณะกรรมการหรือสมาชิกชมรมใดๆ บริจาคโลหิต ร้อยละ 11.7

- การทราบหมู่โลหิต พบว่าการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.001$) ตามการทราบหมู่โลหิต โดยที่นักเรียนที่ทราบหมู่โลหิตของตนเองมีอัตราการบริจาคร้อยละ 16.6 ส่วนผู้ที่ไม่ทราบหมู่โลหิต บริจาคร้อยละ 3.7

- โรงเรียนรัฐ/เอกชน พบว่าการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p > 0.05$) ตามสังกัดโรงเรียน พบว่านักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนของเอกชนมีอัตราการบริจาคโลหิตร้อยละ 51.7 ส่วนโรงเรียนของรัฐร้อยละ 48.3

- โรคประจำตัว พบว่าการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.05$) ตามการมีโรคประจำตัว พบว่า ส่วนมากนักเรียนที่บริจาคโลหิตไม่มีโรคประจำตัวร้อยละ 89.6

- ใช้มาลาเรีย พบว่านักเรียนที่เคยบริจาคโลหิต และไม่เคยบริจาคโลหิตการบริจาคโลหิตไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p>0.05$) กันตามการเป็นไข้มาลาเรีย พบว่า นักเรียนที่เคยบริจาคโลหิตไม่มีประวัติการเป็นไข้มาลาเรีย ในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา ในขณะที่กลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยบริจาคโลหิตมีนักเรียนที่มีประวัติการเป็นไข้มาลาเรีย ร้อยละ 0.2

- ไวรัสตับอักเสบ บี พบว่านักเรียนที่เคยบริจาคโลหิต และไม่เคยบริจาคโลหิต ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p>0.05$) กันตามการเป็นไวรัสตับอักเสบ บี พบว่า โดยนักเรียนที่เคยบริจาคโลหิตและเป็นโรคไวรัสตับอักเสบบี ร้อยละ 0.7 ในขณะที่นักเรียนที่ไม่เคยบริจาคโลหิตและเป็นโรคไวรัสตับอักเสบบี ร้อยละ 1.0

- ไวรัสตับอักเสบ ซี พบว่านักเรียนที่เคยบริจาคโลหิต และไม่เคยบริจาคโลหิตไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p>0.05$) กับการเป็นไวรัสตับอักเสบบี โดยนักเรียนที่เคยบริจาคโลหิตและเป็นโรคไวรัสตับอักเสบบี ร้อยละ 1.1 ในขณะที่นักเรียนที่ไม่เคยบริจาคโลหิตและเป็นโรคไวรัสตับอักเสบบี ร้อยละ 1.4

- รับโลหิตหรือผลิตภัณฑ์จากโลหิต พบว่านักเรียนที่เคยบริจาคโลหิต และไม่เคยบริจาคโลหิตไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p>0.05$) กับการเคยรับโลหิตหรือผลิตภัณฑ์จากโลหิต โดยนักเรียนที่เคยบริจาคโลหิตและเคยรับโลหิตหรือผลิตภัณฑ์จากโลหิตในช่วงพ.ศ.2543-44 ร้อยละ 1.1 ในขณะที่นักเรียนที่ไม่เคยบริจาคโลหิต ร้อยละ 0.4 (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับปัจจัยส่วนบุคคล

และระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยส่วนบุคคล	การบริจาคโลหิต			χ^2	df	p - value
	เคยบริจาค	ไม่เคยบริจาค	รวม			
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)				
เพศ(n=1,965)				44.1	1	<0.001*
ชาย	152(20.4)	593(79.6)	745(100)			
หญิง	119(9.8)	1,101(90.2)	1,220(100)			
ระดับชั้นที่ศึกษา(n=1,965)				408.06	2	<0.001*
ม.6	221(81.5)	364(21.5)	585(100)			
ม.5	41(15.1)	698(41.2)	739(100)			
ม.4	9(3.4)	632(37.3)	641(100)			
อายุ(n=1,965)				209.76	2	<0.001*
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 15 ปี	3(1.2)	243(98.8)	246(100)			
16 ปี	12(1.8)	651(98.2)	663(100)			
มากกว่าหรือเท่ากับ 17 ปี	256(24.2)	800(75.8)	1056(100)			

*มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p<0.05$)

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)เปรียบเทียบการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับปัจจัยส่วนบุคคล และระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยส่วนบุคคล	การบริจาคโลหิต		รวม	χ^2	df	p - value
	เคยบริจาค	ไม่เคยบริจาค				
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)				
น้ำหนัก(กิโลกรัม) (n=1,954)				68.53	3	<0.001*
<45ก.ก.	8(2.7)	288(97.3)	296(100)			
45 - 55 ก.ก.	141(13.3)	920(86.7)	1,061(100)			
56 – 65 ก.ก.	64(16.0)	337(84.0)	401(100)			
< 65ก.ก.	56(28.6)	140(71.4)	196(100)			
การเป็นสมาชิกชมรม				10.79	1	0.001*
เป็น	136(50.2)	671(39.6)	807(100)			
ไม่เป็น	135(49.8)	1,023(60.4)	1,158(100)			
ทราบหมู่โลหิตตนเอง (n=1,965)				47.10	1	<0.001*
ทราบ	255(16.6)	1,279(83.4)	1534(100)			
ไม่ทราบ	16(3.7)	415(96.3)	431(100)			
สังกัดโรงเรียน(n=1,965)				1.42	1	0.23
รัฐ	131(48.3)	885(52.2)	1,016(100)			
เอกชน	140(51.7)	809(47.8)	949(100)			
โรคประจำตัว(n=1,963)				4.72	1	0.03*
มี	28(10.4)	261(15.4)				
ไม่มี	242(89.6)	1432(84.6)				
รวม	270(100)	1693(100)				
ใช้มาลาเรีย ^b (n=1,965)				2.00	2	0.89
เป็นเมื่อพ.ศ.2541-2544	0(0.0)	3(0.2)				
เป็นก่อนปี พ.ศ. 2540	1(0.4)	12(0.7)				
ไม่เป็น/ไม่ทราบ	270(99.6)	1,679(99.1)				
รวม	271(100)	1,694(100)				

*มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.05$)

^bFisher's Exact Test

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)เปรียบเทียบการบริจาคโลหิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับปัจจัยส่วนบุคคล และระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยส่วนบุคคล	การบริจาคโลหิต		χ^2	df	p - value
	เคยบริจาค	ไม่เคยบริจาค			
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)			
ไวรัสตับอักเสบบี ^b (n=1,962)			0.17	1	1.00
เคยเป็น	2(0.7)	17(1.0)			
ไม่เคยเป็น/ไม่ทราบ	267(97.8)	1,676(94.2)			
รวม	269(100)	1,693(100)			
ไวรัสตับอักเสบบี ^b (n=1,963)			0.11	1	1.00
เคยเป็น	3(1.1)	23(1.4)			
ไม่เคยเป็น	266(98.9)	1,671(98.6)			
รวม	269(100)	1,694(100)			
รับโลหิตหรือผลิตภัณฑ์จากโลหิต ^b (n=1,965)			3.48	2	0.162
พ.ศ.2543-2544	3(1.1)	7(0.4)			
ก่อน พ.ศ.2542	6(2.2)	25(1.5)			
ไม่เคยรับโลหิต	262(96.7)	1,662(98.1)			
รวม	271(100)	1,694(100)			

^b Fisher's Exact Test

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 6 การแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต

การให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการบริจาคโลหิต

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการบริจาคโลหิตในระดับมากถึงมากที่สุด 3 อันดับแรกดังนี้ อันดับ
ที่ 1 คือ ข้อ 3. ให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงที่มีผลต่อการบริจาคโลหิตเช่นยาเสพติด, โรคติดต่อต่างๆ
ร้อยละ 79.8 อันดับที่ 2 คือ ข้อ 4 ผู้อำนวยกร ร.ร. ให้การสนับสนุนการบริจาคโลหิตร้อยละ 67.0 และ
อันดับ 3 คือ ข้อ 2 มีวิทยากรจากศูนย์บริการโลหิตมาให้ความรู้เกี่ยวกับโลหิตและคุณสมบัติผู้บริจาคโลหิต
ร้อยละ 64.4 (ตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19 ร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามระดับการให้ความสำคัญของกิจกรรม
ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิตจำแนกรายข้อ

กิจกรรม	ร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย				
	ไม่สำคัญ	สำคัญน้อย	สำคัญปานกลาง	สำคัญมาก	สำคัญมากที่สุด
1. มีหน่วยเคลื่อนที่มารับบริจาคในโรงเรียน	7.0	6.8	28.2	35.7	22.3
2. มีวิทยากรจากศูนย์บริการโลหิตมาให้ความรู้เกี่ยวกับโลหิตและคุณสมบัติผู้บริจาคโลหิต	7.1	8.0	20.5	37.5	26.9
3. ให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงที่มีผลต่อการบริจาคโลหิตเช่นยาเสพติด, โรคติดต่อต่างๆ	3.3	3.9	13.7	31.3	47.8
4. ผู้อำนวยกร ร.ร. ให้การสนับสนุนการบริจาคโลหิต	5.3	6.5	21.3	35.9	31.1
5. ประกวดค่าขวัญเกี่ยวกับกิจกรรมการบริจาคโลหิต	12.1	14.5	34.8	24.6	14.0
6. นร. เป็นผู้ชักชวนผู้ปกครองและญาติให้มาร่วมบริจาคโลหิต	8.3	9.9	31.5	32.7	17.5
7. จัดกิจกรรมรับบริจาคโลหิต ในวันสำคัญต่างๆ เพื่อเพิ่มแรงจูงใจ	7.6	7.3	24.8	34.4	25.9
8. มีจดหมายขอบคุณผู้บริจาคโลหิต	9.2	11.0	24.4	26.5	28.8
9. ประชาสัมพันธ์เรื่องการบริจาคโลหิตของโรงเรียนไปยังที่ต่างๆบริเวณใกล้เคียง	7.3	6.9	22.6	35.0	28.2

ความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริงในเรื่องมีการปฏิบัติกิจกรรมการบริจาคโลหิตในโรงเรียน ในระดับมากถึงมากที่สุด 3 อันดับแรกดังนี้ อันดับที่1 ได้แก่3.ให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงที่มีผลต่อการบริจาคโลหิตเช่นยาเสพติด,โรคติดต่อต่างๆร้อยละ43.5, อันดับ2 ได้แก่ข้อ4.ผู้อำนวยการ ร.ร.ให้การสนับสนุนการบริจาคโลหิตร้อยละ 39.3 และอันดับ3 ได้แก่ข้อ1.มีหน่วยเคลื่อนที่มารับบริจาคในโรงเรียนร้อยละ33.7 ตามลำดับ (ตารางที่4.20)

ตารางที่ 4.20 ตารางร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามระดับความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริงของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิตจำแนกรายข้อ

กิจกรรม	ร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย				
	ไม่มีการปฏิบัติ	ปฏิบัติน้อย	ปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติมาก	ปฏิบัติมากที่สุด
1.มีหน่วยเคลื่อนที่มารับบริจาคในโรงเรียน	22.0	16.1	28.1	20.8	12.9
2.มีวิทยากรจากศูนย์บริการโลหิตมาให้ความรู้เกี่ยวกับโลหิตและคุณสมบัติผู้บริจาคโลหิต	25.5	23.3	21.6	19.4	10.2
3.ให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงที่มีผลต่อการบริจาคโลหิตเช่นยาเสพติด,โรคติดต่อต่างๆ	13.0	17.3	26.0	23.8	19.9
4.ผู้อำนวยการ ร.ร.ให้การสนับสนุนการบริจาคโลหิต	14.8	18.1	27.8	24.3	15.0
5.ประกวดคำขวัญเกี่ยวกับกิจกรรมการบริจาคโลหิต	35.2	21.9	23.5	12.8	6.7
6.นร.เป็นผู้ชักชวนผู้ปกครองและญาติให้มาร่วมบริจาคโลหิต	25.0	23.1	27.7	16.9	7.3
7.จัดกิจกรรมรับบริจาคโลหิต ในวันสำคัญต่างๆ เพื่อเพิ่มแรงจูงใจ	22.3	19.8	27.4	19.6	10.9
8.มีจดหมายขอบคุณผู้บริจาคโลหิต	30.8	19.3	21.4	15.8	12.7
9.ประชาสัมพันธ์เรื่องการบริจาคโลหิตของโรงเรียนไปยังที่ต่างๆบริเวณใกล้เคียง	23.9	20.0	25.5	19.3	11.3

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการให้ความสำคัญและความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับกิจกรรมการบริจาคโลหิต

เมื่อพิจารณา ร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ให้คะแนนในระดับมากที่สุด มากที่สุด ระหว่างการให้ความสำคัญกับสภาพความเป็นจริง พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 38.6-79.8 ที่ให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด ในขณะที่สภาพความเป็นจริงมีนักเรียน ร้อยละ 19.5-43.5 ที่ให้คะแนนในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด (ตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21 ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นต่อการให้ความสำคัญและต่อสภาพความเป็นจริง จำแนกตามร้อยละของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายที่ให้คะแนนในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด

กิจกรรมบริจาคโลหิต	ร้อยละ(มาก-มากที่สุด)	
	การให้ความสำคัญ	สภาพความเป็นจริง
1. มีหน่วยเคลื่อนที่มารับบริจาคในโรงเรียน	58.0	33.7
2. มีวิทยากรจากศูนย์บริการโลหิตมาให้ความรู้เกี่ยวกับโลหิตและคุณสมบัติผู้บริจาคโลหิต	64.4	29.6
3. ให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงที่มีผลต่อการบริจาคโลหิต เช่น ยาเสพติด, โรคติดต่อต่างๆ	79.8	43.5
4. ผู้อำนวยการ ร.ร. ให้การสนับสนุนการบริจาคโลหิต	67.0	39.3
5. ประกวดคำขวัญเกี่ยวกับกิจกรรมการบริจาคโลหิต	38.6	19.5
6. นร. เป็นผู้ชักชวนผู้ปกครองและญาติให้มาร่วมบริจาคโลหิต	50.2	24.2
7. จัดกิจกรรมรับบริจาคโลหิต ในวันสำคัญต่างๆ เพื่อเพิ่มแรงจูงใจ	60.3	30.5
8. มีจดหมายขอบคุณผู้บริจาคโลหิต	55.3	28.5
9. ประชาสัมพันธ์เรื่องการบริจาคโลหิตของโรงเรียนไปยังที่ต่างๆ บริเวณใกล้เคียง	63.2	30.6

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการให้ความสำคัญและสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับกิจกรรมการบริจาคโลหิต ระหว่างนักเรียนที่เคยบริจาคโลหิต กับไม่เคยบริจาคโลหิต

เมื่อพิจารณา ร้อยละของนักเรียนที่เคยบริจาคโลหิตที่ให้คะแนนในระดับมากที่สุด ระหว่างการให้ความสำคัญกับสภาพความเป็นจริง พบว่า นักเรียนที่เคยบริจาคโลหิตร้อยละ 34.2-75.4 ที่ให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด ในขณะที่สภาพความเป็นจริงมีการปฏิบัติเพียง ร้อยละ 22.2-46.9 ที่ให้คะแนนในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาร้อยละของนักเรียนที่ไม่เคยบริจาคโลหิตที่ให้คะแนนในระดับมากที่สุด ระหว่างการให้ความสำคัญกับสภาพความเป็นจริง พบว่า นักเรียนที่ไม่เคยบริจาคโลหิตร้อยละ 39.3-79.7 ที่ให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด ในขณะที่สภาพความเป็นจริงมีการปฏิบัติเพียง ร้อยละ 19.0-43.4 ที่ให้คะแนนในระดับมากที่สุด

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างการให้ความสำคัญและสภาพเป็นจริง พบว่า ทั้งนักเรียนที่เคยบริจาคโลหิต และไม่เคยบริจาคโลหิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความสำคัญและสภาพเป็นจริงของกิจกรรมการบริจาคโลหิตแตกต่างกันทุกกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างสูง ($p < 0.001$) (ตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22 ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นต่อการให้ความสำคัญและต่อสภาพความเป็นจริง จำแนกตามร้อยละของนักเรียนที่เคยบริจาคโลหิต และไม่เคยบริจาคโลหิตที่ให้คะแนนในระดับมากที่สุด

กิจกรรมการบริจาคโลหิต ^c	เคยบริจาคโลหิต		ไม่เคยบริจาคโลหิต	
	ร้อยละ(มาก-มากที่สุด)		ร้อยละ(มาก-มากที่สุด)	
	การให้ความสำคัญ	สภาพความเป็นจริง	การให้ความสำคัญ	สภาพความเป็นจริง
1. มีหน่วยเคลื่อนที่มารับบริจาคในโรงเรียน	65.7*	46.9*	56.8*	31.7*
2. มีวิทยากรจากศูนย์บริการโลหิตมาให้ความรู้เกี่ยวกับโลหิตและคุณสมบัติผู้บริจาคโลหิต	60.9*	31.3*	65.0*	29.4*
3. ให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงที่มีผลต่อการบริจาคโลหิต เช่น ยาเสพติด, โรคติดต่อต่างๆ	75.4*	45.3*	79.7*	43.4*
4. ผู้อำนวยการโรงเรียนให้การสนับสนุนการบริจาคโลหิต	69.3*	45.0*	66.5*	38.4*
5. ประกวดคำขวัญเกี่ยวกับกิจกรรมการบริจาคโลหิต	34.2*	22.2*	39.3*	19.0*
6. นักเรียนเป็นผู้ชักชวนผู้ปกครองและญาติให้มาร่วมบริจาคโลหิต	55.3*	26.9*	49.5*	23.9*
7. จัดกิจกรรมรับบริจาคโลหิต ในวันสำคัญต่างๆ เพื่อเพิ่มแรงจูงใจ	65.4*	39.2*	59.6*	29.1*
8. มีจดหมายขอบคุณผู้บริจาคโลหิต	51.7*	24.2*	55.8*	29.1*
9. ประชาสัมพันธ์เรื่องการบริจาคโลหิตของโรงเรียนไปยังที่ต่างๆ บริเวณใกล้เคียง	66.0*	33.6*	62.7*	30.1*

*มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

^c Wilcoxon signed-rank Test

ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริจาดโลหิต

นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น ถึงเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริจาดโลหิตในโรงเรียน มีผู้ตอบแบบสอบถาม 1,052คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 ซึ่งนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นดังนี้ ขาดการประชาสัมพันธ์/ไม่บอกล่วงหน้าร้อยละ44.4 ไม่มีการให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริจาดโลหิตร้อยละ17.3 เสียเวลาเรียนและไม่มีเวลาร้อยละ15.2 นักเรียนไม่สนใจร้อยละ8.2 นักเรียนมีความกลัวร้อยละ5.9 สถานที่จัดบริจาดโลหิตคับแคบร้อยละ4.9 โรงเรียนไม่สนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวกับการบริจาดโลหิตร้อยละ2.1 และไม่มีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานที่มารับบริจาดโลหิตร้อยละ1.9 เรื่องวิธีรณรงค์ให้มีการบริจาดโลหิตเพิ่มขึ้นในโรงเรียนพบว่านักเรียนได้แสดงความคิดเห็น 1,157 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 โดยได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ มีวิทยากรมาให้ความรู้ บอกประโยชน์ ข้อดีในเรื่องการบริจาดโลหิตร้อยละ13.3 ให้โรงเรียนมีการจัดกิจกรรม เช่น จัดบอร์ด นิทรรศการ เขียนป้ายโฆษณา เสียงตามสายร้อยละ12.5 ประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าก่อนวันที่มารับบริจาดร้อยละ 9.6 มีการจัดตั้งชมรมที่เกี่ยวกับการบริจาดโลหิตร้อยละ8.9 มีการแสดงละครเวที/ให้ดาราวิทยุรุ่นเป็นสื่อเชิญชวน / แจกมีของที่ระลึกแจกร้อยละ8.5 อาจารย์และนักเรียนต้องช่วยประชาสัมพันธ์ร้อยละ3.6 มีการแสดงละครเวที/ให้ดาราวิทยุรุ่นเป็นสื่อเชิญชวนร้อยละ 3.4 มีหน่วยรับบริจาดโลหิตมารับบริจาดที่โรงเรียนร้อยละ 2.1 (ตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคการดำเนินงานการจัดกิจกรรมบริจาด

โลหิตภายในโรงเรียน และวิธีการรณรงค์ให้มีการบริจาดโลหิตเพิ่มในโรงเรียน

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
อุปสรรคการดำเนินงาน(n=1,052)		
1.ขาดการประชาสัมพันธ์ / ไม่บอกล่วงหน้า	468	44.4
2.ไม่มีการให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริจาดโลหิต	182	17.3
3. เสียเวลาเรียนและไม่มีเวลา	160	15.2
4. นักเรียนไม่สนใจ	86	8.2
5. นักเรียนมีความกลัว	62	5.9
6. สถานที่จัดบริจาดโลหิตคับแคบ	52	4.9
7.โรงเรียนไม่สนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวกับการบริจาดโลหิต	22	2.1
8.ไม่มีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานที่มารับบริจาดโลหิต	20	1.9
วิธีรณรงค์ให้มีการบริจาดโลหิตเพิ่มขึ้นในโรงเรียน(n=1,157)		
1.มีวิทยากรมาให้ความรู้ บอกประโยชน์ ข้อดีในเรื่องการบริจาดโลหิต	262	13.3
2.ประกวดการจัดบอร์ด คำขวัญแต่งกลอนต่างๆ เกี่ยวกับการบริจาดโลหิต	246	12.5
3. ประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าก่อนวันที่มารับบริจาด	189	9.6
4.มีการจัดตั้งชมรมที่เกี่ยวกับการบริจาดโลหิต	176	8.9
5.มีการแสดงละครเวที/ให้ดาราวิทยุรุ่นเป็นสื่อเชิญชวน / มีของที่ระลึกแจก	170	8.5
6.อาจารย์และนักเรียน ต้องช่วยประชาสัมพันธ์เช่น บอกปากต่อปาก	72	3.6
7. มีหน่วยรับบริจาดโลหิตมารับบริจาดที่โรงเรียน	42	2.1

เรื่องความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดตั้งชมรมบริจาคโลหิตภายในโรงเรียน

จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนในข้อนี้ 1,157คน พบว่า ไม่มีโรงเรียนที่มีการจัดตั้งชมรมบริจาคโลหิตภายในโรงเรียนเลย และนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการจัดตั้งชมรมบริจาคโลหิตภายในโรงเรียน957คนคิดเป็นร้อยละ 82.7 โดยให้เหตุผลของการจัดตั้งไว้ดังนี้ ปลูกจิตสำนึกให้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นร้อยละ49.2 จะได้ความรู้ที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการโลหิตร้อยละ24.0 เป็นการสร้างความสนใจให้มีการบริจาคโลหิตมากขึ้นร้อยละ11.6 เป็นที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตกับบุคคลอื่นทั้งในโรงเรียนและในโรงเรียนร้อยละ10.6 คิดว่าประเทศไทยยังมีความต้องการโลหิตอีกมากร้อยละ5.6 และผู้ที่ไม่เห็นด้วยในการจัดตั้งชมรมในโรงเรียน 200 คนคิดเป็นร้อยละ 17.3 ให้เหตุผลดังนี้ . ไม่มีความจำเป็นร้อยละ34 โรงเรียนมีการจัดรับบริจาคโลหิตอยู่แล้วร้อยละ31 นักเรียนไม่สนใจร้อยละ 21 และส่วนใหญ่ักเรียนมีอายุไม่ถึงเกณฑ์ร้อยละ 14(ตารางที่4.24)

ตารางที่4.24 จำนวนและร้อยละของการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งชมรมบริจาคโลหิตภายในโรงเรียน

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนมีชมรมบริจาคโลหิต		
ไม่มี	-	-
มี	1,157	100
ควรมีการจัดตั้งชมรมบริจาคโลหิตภายในโรงเรียนหรือไม่(n=1,157)		
ควรจัดตั้ง	957	82.7
เหตุผลดังนี้		
1.ปลูกจิตสำนึกให้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น	49.2	49.2
2.จะได้ความรู้ที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการโลหิต	24.0	24.0
3.การสร้างความสนใจให้มีการบริจาคโลหิตมากขึ้น	11.6	11.6
4.แหล่งความรู้เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตกับบุคคลอื่นทั้งใน-นอกโรงเรียน	10.6	10.6
5.คิดว่าประเทศไทยยังมีความต้องการโลหิตอีกมาก	5.6	5.6
ไม่ควรจัดตั้ง	200	17.3
เหตุผลดังนี้(n=96)		
1. ไม่มีความจำเป็น	46	48.0
2.โรงเรียนมีการจัดรับบริจาคโลหิตอยู่แล้ว	34	35.5
3.นักเรียนไม่สนใจ	16	16.5